

175/2022 Sb.

Zákon

ze dne 15. června 2022

O dalších opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a o změně dalších zákonů v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

Vyhlášeno dne 27. června 2022, datum poslední novelizace 27. června 2022

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Další opatření v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území ukrajiny vyvolaným invazí vojsk ruské federace

§ 1

(1) Je-li to nezbytné z důvodu ochrany zahraničně politických zájmů České republiky v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, může vláda stanovit nařízením, že žádost o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podaná na zastupitelském úřadu občanem státu, který není členským státem Evropské unie nebo není vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií¹⁾, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, anebo Dohodou o Evropském hospodářském prostoru²⁾, (dále jen „třetí země“) je nepřijatelná. Při zjišťování nepřijatelnosti žádosti se postupuje podle ustanovení § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky obdobně.

(2) Vláda současně může stanovit, na které žádosti a skupiny občanů třetí země se nařízení podle odstavce 1 nevztahuje.

§ 2

Řízení o žádosti o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podané na zastupitelském úřadu občanem třetí země uvedené v nařízení vlády podle § 1 odst. 1 zahájené přede dnem nabytí účinnosti takového nařízení, nejde-li o žádost, na kterou se takové nařízení nevztahuje, se dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení zastavuje.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území ukrajiny vyvolaným invazí vojsk ruské federace

§ 3

Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 písm. c) se za slovo „dočasnou“ vkládají slova „nebo mezinárodní“ a na konci písmene se slovo „nebo“ zrušuje.
2. V § 5 odst. 1 písm. d) se za slovo „dočasná“ vkládají slova „nebo mezinárodní“.
3. V § 5 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „ , nebo“ a doplňuje se písmeno e), které včetně poznámek pod čarou č. 2 a 3 zní:

„e) je podána cizincem, který je občanem Evropské unie, státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií²⁾, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru³⁾).

²⁾ Například Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob.

³⁾ Přílohy V a VIII Dohody o Evropském hospodářském prostoru, v platném znění.“

4. V § 5 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Rozhodnutí o dočasné ochraně Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky vydá bez zbytečného odkladu, ve zvláště složitých případech ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o udělení dočasné ochrany.“.

5. V § 5 se na konci textu odstavce 6 doplňují slova „a o sdílení informací o cizinci ve věci dočasné ochrany s příslušnými orgány členských států Evropské unie“.

6. V § 5 se doplňuje odstavec 8, který včetně poznámky pod čarou č. 4 zní:

- „(8) Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká
 - a) podáním žádosti o udělení dočasné ochrany podle rozhodnutí Rady v jiném členském státě Evropské unie,
 - b) udělením dočasné ochrany podle rozhodnutí Rady jiným členským státem Evropské unie,
 - c) podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě Evropské unie vázaném nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013⁴⁾, nebo
 - d) udělením víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k pobytu nebo mezinárodní ochrany na území České republiky nebo v jiném státě.

4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění).“.

7. Za § 5 se vkládá nový § 5a, který zní:

§ „5a

(1) Žádost o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaná na zastupitelském úřadu cizincem uvedeným v § 3 nebo § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) je nepřijatelná, a to i v případech, kdy byla cizinci dočasná ochrana již udělena a oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany nezaniklo. Při zjišťování nepřijatelnosti žádosti se postupuje podle ustanovení § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky obdobně.

(2) Vláda může nařízením stanovit výjimky z nepřijatelnosti žádosti podle odstavce 1.“

8. V § 6 odst. 1 se věta druhá nahrazuje větou „Žadatel, kterému nebylo ubytování zajištěno orgánem krizového řízení při plnění úkolu uloženého podle krizového zákona, je dále k žádosti povinen předložit doklad o ubytování podle § 31 odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky; požadavek na úředně ověřený podpis vlastníka nebo oprávněného uživatele bytu nebo domu na tomto dokladu se neuplatní.“ a věta třetí se zrušuje.

9. V § 6 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Cizinec je povinen předložit fotografii.“

10. V § 6 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky jsou oprávněny pořídít obrazový záznam cizince pro účely uvedené v odstavcích 1 a 2.“

Dosavadní odstavce 3 až 10 se označují jako odstavce 4 až 11.

11. V § 6 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Ministerstvo vnitra a Policie České republiky mohou předávat údaje z této evidence státním orgánům jiných členských států, je-li to potřebné k plnění jejich úkolů.“

12. V § 6 odst. 9 se za větu první vkládají věty „Cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, je povinen hlásit změnu místa pobytu na území České republiky Ministerstvu vnitra do 3 pracovních dnů ode dne změny, a to doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1. Pokud doložený doklad nesplňuje podmínky podle odstavce 1, k oznámení změny místa pobytu se nepřihlíží. Povinnost se na cizince vztahuje, pokud předpokládaná změna místa pobytu na území České republiky bude delší než 15 dnů.“ a na konci textu věty páté se doplňují slova „společně s doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1“.

13. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který zní:

§ „6a

(1) Ministerstvo vnitra zruší cizinci, kterému byla udělena dočasná ochrana, v informačním systému cizinců údaj o místě hlášeného pobytu na území České republiky, jestliže

- a) byl zápis tohoto údaje proveden na základě nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,
- b) byl objekt, na jehož adrese je cizinec hlášen k pobytu na území České republiky, odstraněn nebo zanikl, nebo
- c) zaniklo právo užívat objekt nebo vymezenou část objektu, na jehož adrese je cizinec hlášen k pobytu na území České republiky, a neužívá-li tento objekt nebo jeho vymezenou část.

(2) Ministerstvo vnitra zruší údaj o místě hlášeného pobytu podle odstavce 1 písm. c) na základě prohlášení vlastníka nebo osoby oprávněné k užívání objektu nebo jeho vymezené části.

(3) Ministerstvo vnitra dále zruší údaj o místě hlášeného pobytu, jestliže se cizinec na místě hlášeného pobytu nezdržuje déle než 15 dnů, a to na základě informace

- a) Policie České republiky,
- b) organizační složky státu nebo státního podniku, v jejichž objektu byl cizinec ubytován, nebo
- c) obce, kde má cizinec místo hlášeného pobytu na území České republiky.

(4) Místem pobytu cizince po zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky je sídlo správního orgánu, který tento údaj úředně zrušil; v informačním systému cizinců je tento údaj označen jako adresa úřadu.

(5) Ustanovení částí druhé a třetí správního řádu se na postup podle odstavců 1 až 3 nepoužijí.“

14. V § 7 odst. 1 až 3 se slova „úhrady poskytnutých zdravotních služeb“ nahrazují slovy „veřejného zdravotního pojištění“.

15. V § 7 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; osoba, která dovršila 18 let věku a současně nedovršila 65 let věku, se po uplynutí 150 dnů ode dne udělení dočasné ochrany pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje za osobu s trvalým pobytem na území České republiky“.

16. V § 7 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Za nezaopatřené dítě se u osob, kterým byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje také osoba, která dovršila 18 let věku a soustavně se připravuje na budoucí povolání v rámci studia na středních a vysokých školách na Ukrajině, a to nejdéle do 26 let věku.“

17. Za § 7 se vkládá nový § 7a, který včetně nadpisu zní:

§ „7a

Odhlášení z veřejného zdravotního pojištění

(1) Státní příslušník Ukrajiny, který je pojištěncem podle zákona o veřejném zdravotním pojištění (dále jen „pojištěnec“) a který odcestoval na Ukrajinu, může u zdravotní pojišťovny, u které je pojištěn, učinit písemné prohlášení podle § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění o skutečnosti, že odcestoval v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, i zpětně. V takovém případě

pojištěnec není povinen platit pojistné ode dne, který v tomto prohlášení uvedl, ne však dříve než ode dne 24. února 2022. Ode dne, který pojištěnec v prohlášení uvedl, ne však dříve než ode dne 24. února 2022, až do dne, kdy se u zdravotní pojišťovny opět přihlásil, nemá pojištěnec nárok na poskytování hrazených služeb podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Současně s opětovným přihlášením u zdravotní pojišťovny je pojištěnec povinen této zdravotní pojišťovně doložit dobu pobytu na Ukrajině. Úprava, týkající se nepřetržitého pobytu delšího než 6 měsíců a předložení dokladu o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce obsažená v § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění, se nepoužije.

(2) Pojištěnec, který je státním příslušníkem Ukrajiny, který přede dnem 24. února 2022 učinil u zdravotní pojišťovny písemné prohlášení podle § 8 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění, avšak v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace se vrátil dříve než po 6 měsících, není povinen doplatit zdravotní pojišťovně pojistné ode dne, kdy bylo písemné prohlášení doručeno zdravotní pojišťovně, až do dne, kdy se pojištěnec u zdravotní pojišťovny opět přihlásil, pokud po celou dobu pobytu v cizině nečerpal v České republice zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění a pokud doloží dobu pobytu na Ukrajině.“.

18. V § 9 odstavec 2 zní:

„(2) Ustanovení § 1 až 7 a § 8 pozbývají platnosti uplynutím dne 31. března 2023.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území ukrajiny vyvolaným invazí vojsk ruské federace

§ 4

Zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, se mění takto:

1. V § 6 odst. 1 se slova „ , který se zdržuje na území České republiky,“ zrušují a na konci textu odstavce se doplňují slova „ ; to neplatí, je-li cizinci s dočasnou ochranou bezplatně poskytnuto ubytování, celodenní strava a základní prostředky osobní hygieny“.

2. V § 6 odst. 2 větě první se za slova „cizince s dočasnou ochranou“ vkládají slova „ , který se zdržuje na území České republiky,“ a na konci textu věty se doplňují slova „ ; to neplatí, je-li cizinci s dočasnou ochranou bezplatně poskytnuto ubytování, celodenní strava a základní prostředky osobní hygieny“.

3. V § 6 se doplňuje odstavec 5, který zní:

- „(5) Byl-li žadatel o dávku krajskou pobočkou Úřadu práce vyzván, aby jí osobně osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, nebyla-li krajskou pobočkou Úřadu práce určena delší lhůta; neučiní-li tak v uvedené lhůtě, žádost o dávku se zamítne.“.

4. V § 8 odst. 1 se za větu první vkládá věta „Za bezplatné se považuje poskytnutí ubytování i v případě, kdy ubytovaná osoba uhradila náklady za plyn a elektřinu v rozsahu, který odpovídá rozsahu, ve kterém plyn a elektřinu využívá.“.

5. V § 8 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

- „(7) Je-li cizinci s dočasnou ochranou žadatelem o příspěvek poskytnut k ubytování celý byt, podmínkou nároku na příspěvek je dále skutečnost, že v kalendářním měsíci bezprostředně předcházejícím kalendářnímu měsíci, od kterého je nárok na příspěvek uplatňován, byl tento byt neobývaný. Za neobývaný byt je pro účely tohoto zákona považován i byt, který sloužil pouze pro krátkodobé ubytování nebo v něm již byli ubytováni cizinci s dočasnou ochranou. Tuto skutečnost prokazuje žadatel o příspěvek čestným prohlášením.“.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

6. V § 8 odst. 8 písm. a) se za slovo „měsíc“ vkládají slova „ , a to s přihlédnutím k tomu, zda ubytovaná osoba sdílí ubytování s žadatelem o příspěvek“,.

7. Za § 8 se vkládá nový § 8a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 3 zní:

§ „8a

Společné ustanovení

Krajské pobočky Úřadu práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí jsou oprávněny získávat a zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávce a příspěvku a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Právnícké a fyzické osoby jsou povinny poskytovat Ministerstvu práce a sociálních věcí údaje ze svých informačních systémů, jde-li o údaje nezbytné pro rozhodování o dávkách a příspěvcích podle tohoto zákona. Veškeré údaje o dávkách a příspěvcích podle tohoto zákona jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí³⁾.

³⁾ § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

§ 5

Přechodné ustanovení

Ustanovení § 8 odst. 7 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, neplatí pro příspěvek, na který vznikl nárok před 1. červencem 2022.

ozbrojeným konfliktem na území ukrajiny vyvolaným invazí vojsk ruské federace

§ 6

V zákoně č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, se za § 2 vkládá nový § 2a, který včetně nadpisu zní:

§ „2a

Spádová škola v případě zrušeného údaje o místě hlášeného pobytu

U uchazeče o přijetí k předškolnímu nebo základnímu vzdělávání, kterému Ministerstvo vnitra podle § 6a zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace v informačním systému cizinců zrušilo údaj o místě hlášeného pobytu na území České republiky, není spádovou mateřskou nebo základní školou škola podle sídla Ministerstva vnitra. Určení spádové mateřské nebo základní školy se řídí místem pobytu ohlášeným podle jiného zákona.“

ČÁST PÁTÁ Účinnost

§ 7

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Pekarová Adamová v. r.

Zeman v. r.

Fiala v. r.

¹⁾ Například Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob.

²⁾ Přílohy V a VIII Dohody o Evropském hospodářském prostoru, v platném znění.“